

zvada - pozri *bitka, jablko zvydy, hnev, Hostina bohov, kov sváru, ruvačka*

P. J. Quast: Znesvárené ženy (bodegón, 17.st.)

T. van Thulden: Zvada vypudzuje Umenie a Vedu (17.st.)

G. Doré: Rozosievač zvady (brunaille, 19.st.)

zvächšovací prístroj - v *sochárstve* prístroj na prenášanie *modelu* na materiál, v ktorom má byť vo väčšom meradle realizovaný; medzi najpoužívannejšie prístroje patrí *pantograf*, ktorý slúži na menšie zvächšenie, a hmatacie kružidlo pre väčšie zvächšenie; pantografom je možné aj zmenšovať

zváranie - komplex technologických postupov nerozoberateľného spájania kovových (príp. plastových) častí aj celých konštrukcií; materiály sa zvárajú pôsobením tepla, tlaku alebo tepla a tlaku súčasne; na vytvorenie zvaru sa niekedy používa prídavný zvarací materiál, rovnaký alebo podobného zloženia ako pôvodný materiál, ktorý má schopnosti sa dobre spojiť s pôvodným materiálom; pozri *kováčstvo umelecké*

Zväz českého diela - Dudák v súvislosti s heslom *Werkbund*: česká skupina vzniknutá pod vplyvom nemeckého *Werkbundu*; založená 1914; iniciátorom a prvým predsedom hnutia bol Jan Kotěra

Zväz mládeže - ruský *futuristický* spolok založený 1910 spolu s iným futuristickým spolkom *Kárový dolník*; spolok uvádzal diela *Braqua*, *Picassa*, *Deraina*, *Vlamincka*, *Signaca* (1910-1916); jeho členovia boli aj v spolku *Kárový dolník* (Maškov, Lentulov, Falk); pozri *skupina*

zvážkový pilaster - Dudák: polozenie niekoľkých vrstiev *pilastrov* na seba tak, aby najspodnejšie (najširšie) pilastre boli vidieť po stranách vrchných (užších) pilastrov; vrchný (prostredný) pilaster najviac predstupuje; obdoba *zvážkového piliera*

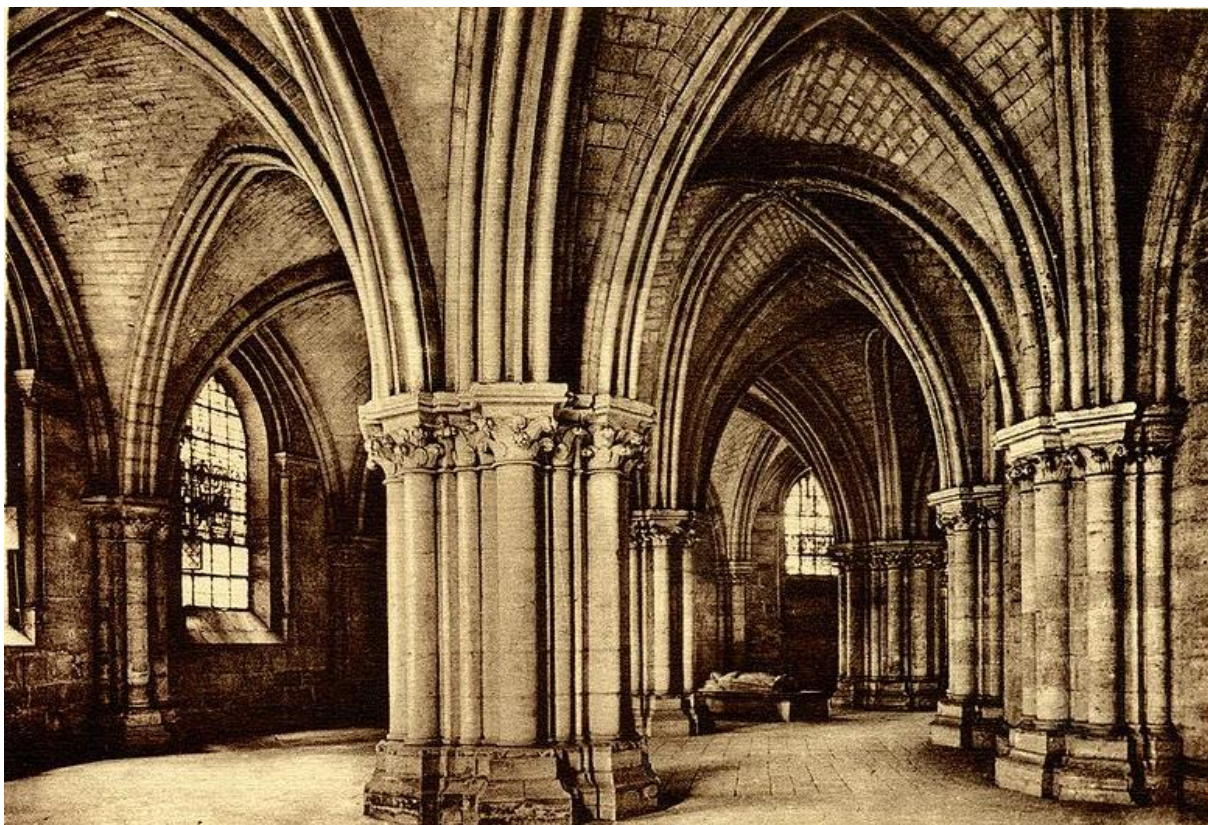
zvážkový pilier - modifikovaná forma *helenistického* piliera s jadrom obloženým profilovanými *nosnými článkami* (príp. *polostĺp*, *pilaster*) často s vlastnými *pätkami* a *hlavicami*, ktoré pokračujú do klenby alebo *arkád* ako *rebrá* alebo *klenbové pasy*; podľa svojho menšieho alebo väčšieho

prierezu sa nazývajú *přípory vedľajšie* alebo *přípory hlavné*; pilier zväzkový častý už v *románskej* a *gotickej* architektúre: *lombardská škola*; pozri *zväzkový stĺp*

https://en.wikipedia.org/wiki/Compound_pier

<https://www.google.sk/search?q=clustered+pier&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjg8Y3Pzs3LAhVjG5oKHR7EBq4QsAQIHA>

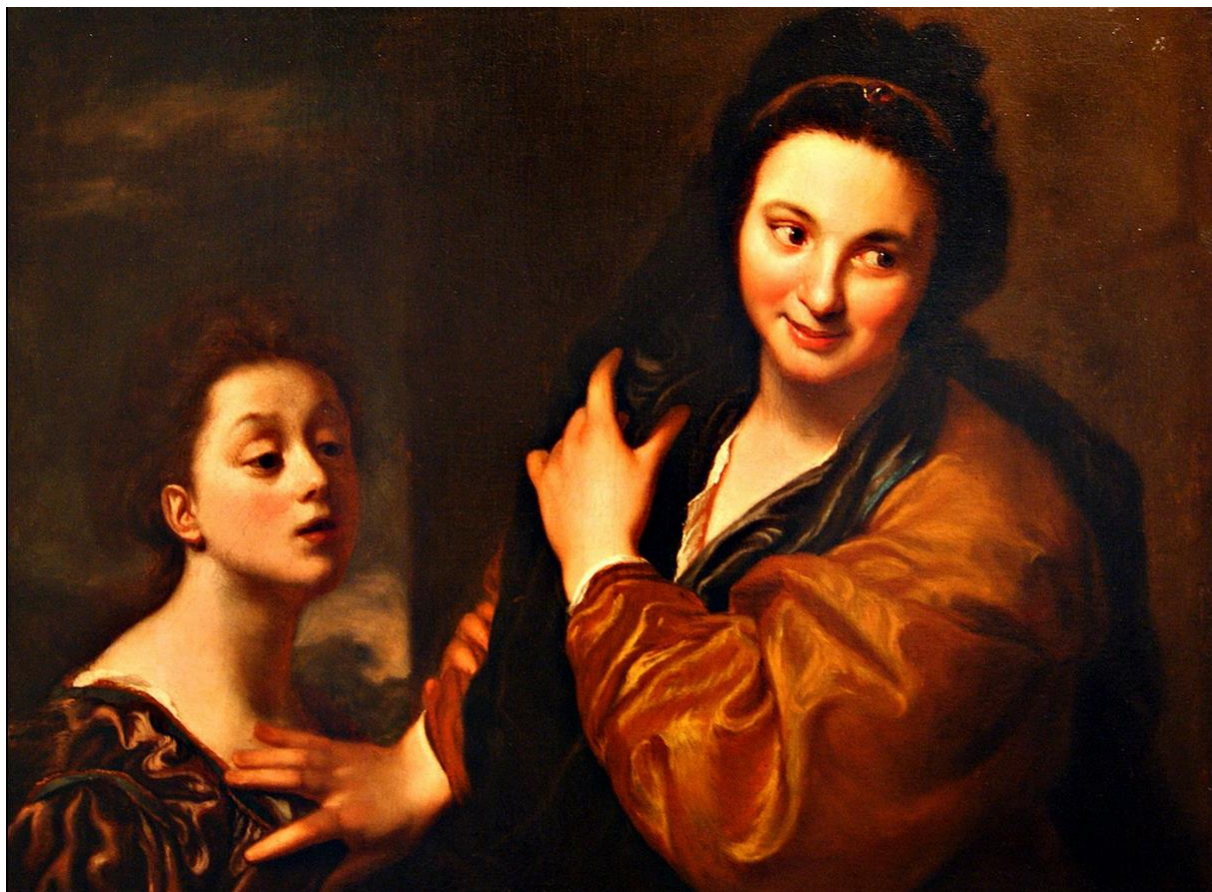
Podzemný kostol katedrály v Bourges (heliogravura, pred 1875)

zvážkový stĺp - často chybne považovaný *pilier zvážkový*; do kruhu zoskupený zväzok stĺpov; ide o pôdorysné zoskupenie niekoľkých stĺpov alebo ich driekov v jeden celok, napr. v egyptskej architektúre zväzok stĺpov *lotosu* alebo *papyrusu* s jednoduchou *pätkou* a rôzne tvarovanou *hlavicou*; vrchol profilácie zvážkových stĺpov dosiahla *gotická* architektúra v slohu *early english*; pozri *hlavica polygonálna*; *hlavica lotosová*

zväzok kľúčov - Heinz-Mohr v súvislosti s heslom *obdobia života*: zväzok kľúčov je symbolom štyridsaťročnej ženy; pozri *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*

zväzok liktorský - liktorský zväzok

zvedavosť - pozri *Eva*; *Pandorina skrinka*, *Kekropsove dcéry*; *volavka (Biedermann)*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*

J.-B. Santerre: Zvedavosť (1700)

E. Beranger: Zvedavá žena (19.st.)

zver - zvierá

zvernica - český termín *lovecká obora*; zvernica bola súčasťou *anglického parku*; pozri *poľovníctvo*, tzv. *parfúzny lov*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Obora>

[https://en.wikipedia.org/wiki/Deer_park_\(England\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Deer_park_(England))

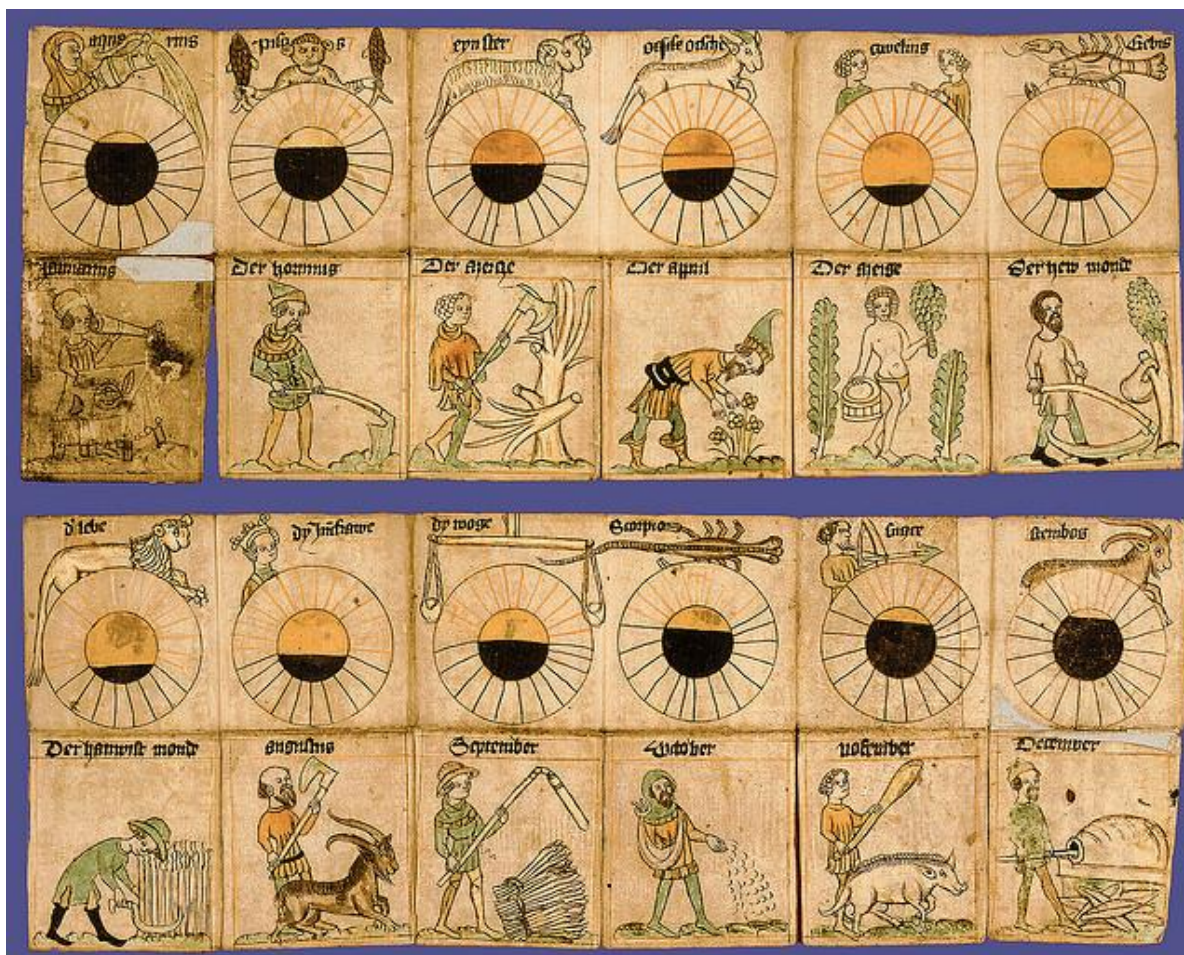

Stredoveký poľovnícky park (poľovnícky rukopis Master of Game, 15.st.)

zvěrný styl - český termín pre *zvierací štýl*

zverokruh - chybné pomenovanie *zvieratníka*

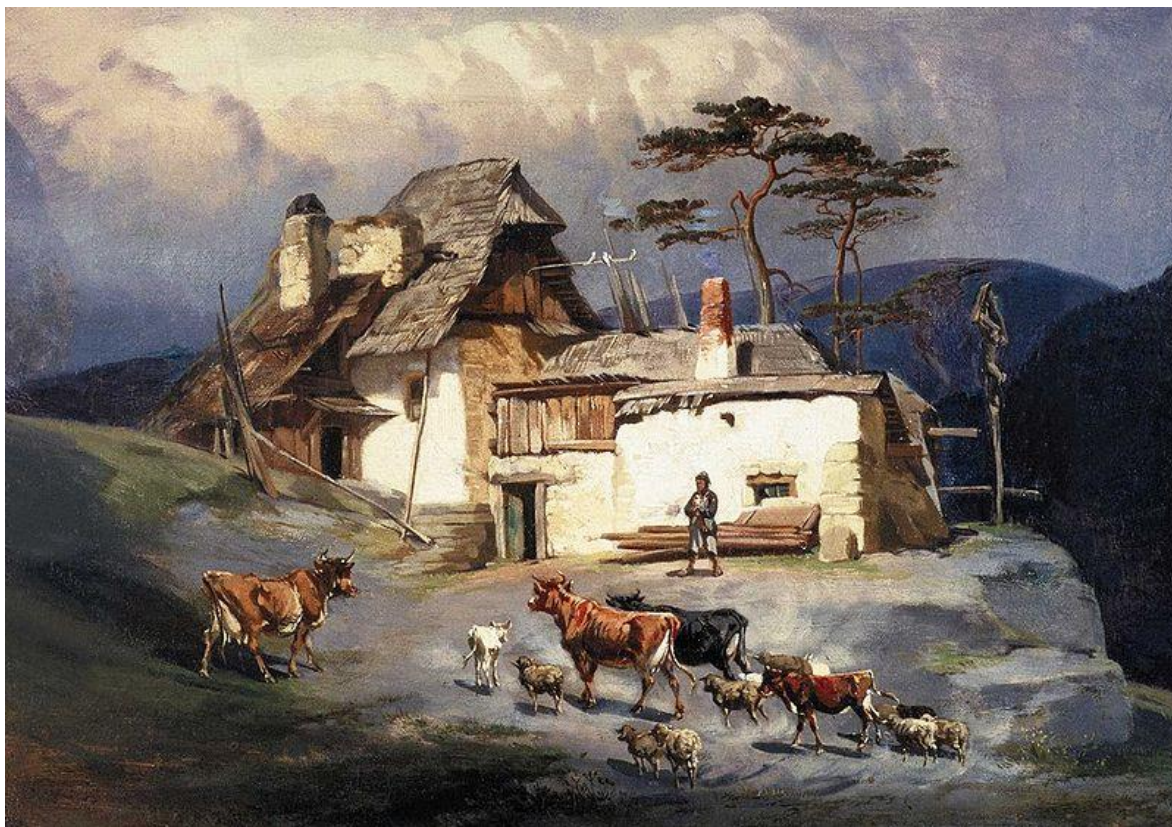
zverokruhové znamenia - pozri *astrologické symboly, deti podľa planét, obrazy planét*

Vreckový kalendár so zverokruhovými znameniami a mesačnými obrazmi (asi 1400)

Zvěřina František Bohumír - (†1908); český malíř, obvykle zaraďovaný k romantikom; najväčší vplyv na nej mal mníchovský maliar Max Haushofer, ktorého ateliér si počas štúdií na pražskej Akademii zvolil; chodil aj k prof. Antonínu Lhotovi, Maxovi Haushoferovi a Eduardovi Engerthovi; Haushofer vodil žiakov kresliť k jazerám v južnom Bavorsku, do Álp a neskoršie na Šumavu a do Krkonoš; spolužiakmi Zvěřinu boli Adolf Kosárek, Julius Mařák, Alois Bubák, Hugo Ullik nebo Wilhelm Riedel; napriek rešpektu k svojim učiteľovi, Zvěřina sa dištancoval od preferovania alpských scenérií; bližšie mu bola orientácia na slovanskú tematiku; témy čerpal zo svojho pobytu v Mariboru a Gorici a z ciest po balkánskych a juhoslovanských krajinách; na Morave maľoval najmä v Podyjí, ale aj v Moravskom krase; svojho panslavistického postoja (vystavoval iba obrazy so slovanskými motívami) nebol ochotný sa vzdať, a tak bol roku 1859 nútený akadémiu opustiť; v tom istom roku prijíma miesto dočasného učiteľa kreslenia na Obcej reálnej škole v Kutnej Hore; pedagogickej činnosti sa venoval až do staroby; medzi jeho kutnohorských žiakov patrili mladý Antonín Chittussi; Zvěřina robil aj reštaurátorské práce; pozri *národopisné umenie, českí maliari, českí reštaurátori*

http://www.webumenia.sk/web/guest/detail/-/detail/id/SVK:SNG.K_2645/Franti%C5%A1ek%20Zv%C4%9B%C5%99ina

F. B. Zvěřina: Sedliacka chalupa (19.st.)

F. B. Zvěřina: Nádvorie Oravského hradu (tuš, lavírovanie, 1855–1860)

F. B. Zvěřina: Čierna veža Solimanova v Hercegovine (19.st.)

Zvestovanie ako hon na jednorožca - vrcholný, neskorogotický variant *Zvestovania s jednorožcom*; zobrazuje zatvorenú bránu záhrady, pred ktorou stojí *archanjel Gabriel* a fúka na *lesný roh*; v ruke drží vôdzku, na ktorej sú priviazané štyri psy, zosobňujúce *Máriine cnosti* (*Láska/Caritas, Pravda/Veritas, Nádej/Spes*), alebo štyri hlavné cnosti (pozri *kardinálne cnosti*), ktoré sprevádzajú príchod *Krista* na zem (*Pravda/Veritas, Pokoj/Pax, Spravodlivosť/Iustitia, Milosrdenstvo/Misericordia*); ich latinské názvy sa často nachádzajú na *nadpisových páskach*; *jednorožec* hľadá útočisko na prsiach *Panny Márie*, kladie si hlavu do jej lona; po *Tridentskom koncile* v polovine 16.st. nebol námet *Zvestovanie ako lov na jednorožca* odporúčaný cirkevnými autoritami; tento postoj zrejme vyvolali *erotické* podtóny, ktoré námet nadobúdali vo svetskom *dvorskom umení* (francúzske tapisérie zvyčajne tkané pri príležitosti zásnub, dosky talianskych *cassoni*, svadobných truhlíc neviest); tieto svetské varianty *námetu* nezakryto vyjadrovali ženskú moc nad mužským živlom a ľúbostné l'sti, ku ktorým sa ženy uchýľujú, aby dosiahli svoj cieľ, mužovu lásku; časom sa námet *Zvestovanie ako lov na jednorožca* celkom vytratil z kresťanského umenia; pozri *Lov na jednorožca*

-padovský sochár Giovanni Mária Falconetto v roku 1514 vytvoril fresku *Lov na jednorožca*; do kompozície začlenil z vonkajšej strany záhrady archanjela *Zvestovateľa* a z druhej strany

bojovníka s nápisom *Descendit sinut pluvia in vellus* (lat. Zostupujúci dážď sa dostáva záhybmi do rúcha), ktorý jemne navodzuje antický príbeh s *Danae*, oplodnenej *Diom* v podobe *zlatého dažďa*; celý výjav preplnil vežami a antikizujúcimi stavbami; jeho dielo predstavuje vrchol mariánskeho typu *Hortus conclusus*

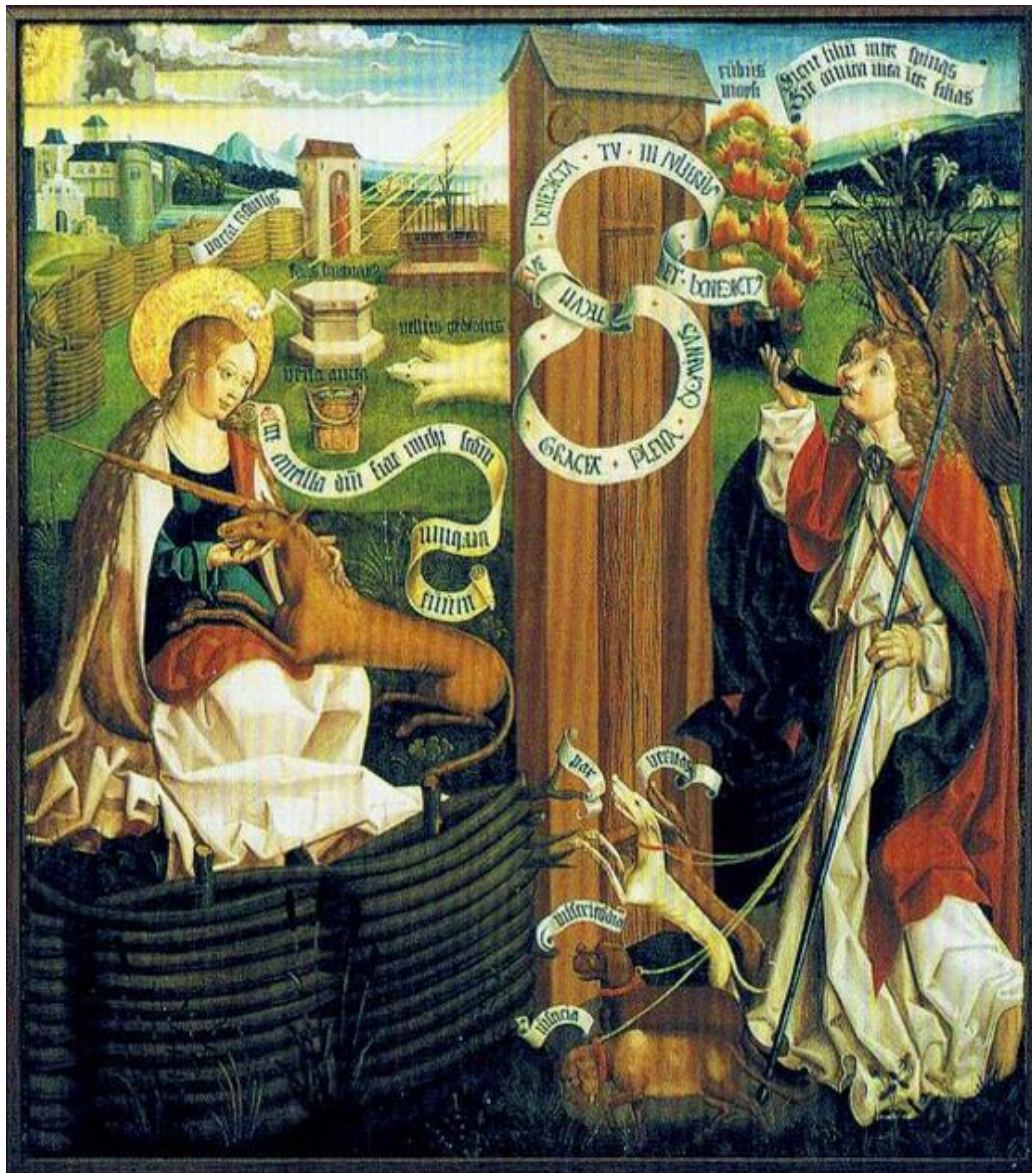
<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3016008146/in/photostream/>
<http://www.flickrriver.com/photos/28433765@N07/sets/72157623030373555/>

Zvestovanie ako lov na jednorožca (detail tapisérie z antependia, Gelnhausen v Bavorsku, 15.st.)

Zvestovanie ako lov na jednorožca (oltárny obraz, 1526-1550)

Zvestovanie ako lov na jednorožca (oltár kostola sv. Kríža v Erfurte, (1500-1519)

Heidelberské zvestovanie ako lov na jednorožca (1480-1500)

Zvestovanie ako lov na jednorožca (výšivka, oltárny obrus z benediktínskeho kláštora v Ebstorf, koniec 15.st.)

Hortus conclusus (tapiséria, Bazilej, 1554)

Hortus conclusus (detail tapisserie, Bazilej, 1554)

Zvestovanie ako lov na jednorožca (panel, dóm v Erfurte, 1400-1420)

Zvestovanie Joachimovi a Anne - pozri *Stretnutie pri Zlatej bráne*; na pozadí výjavu Zvestovania Joachimovi často vidieť niku s umývadlom (symbol krstu alebo Nového zákona); pozri vták (Hall); Anna a Joachim

Zvestovanie Jozefovi - 1.tiež *Pochybnosti sv. Jozefa*; oznámenie o narodení Ježiša z Ducha svätého; pozri sv. Jozef, *Zvestovanie Panny Márie*, *Narodenie Pána*
2.prikaz anjela odviesť sv. rodinu do Egypta; pozri *Útek do Egypta*